

Kriminalita, terorismus, války

Autor: Mgr. Jaromír JUŘEK

Kopírování a jakékoliv další využití výukového materiálu je povoleno pouze s uvedením odkazu na www.jarjurek.cz.

1. Kriminalita, terorismus, války

Kriminalita je páchaní přestupků nebo trestných činů. Rozdělit ji můžeme na kriminalitu dospělých, kriminalitu mladistvých a kriminalitu dětí.

Kriminalita dospělých je páchaní přestupků nebo trestných činů dospělými osobami, tzn. osobami, které jsou starší než 18 let. V této skupině je třeba rozlišovat mladé dospělé (věkové rozmezí 18–24 let).

Kriminalita mladistvých (též juvenilní delikvence) se týká věkové kategorie 15 – 18 let. V tomto období dospívání, které je považováno za kritické, se formují hlavní rysy osobnosti. Vliv vrstevníků je velmi silný, vytváří se party. Vytrhnout mladého člověka z takové party je často velmi nesnadné až nemožné. Nejčastější delikty mladistvých jsou:

- násilí proti jednotlivci či skupině
- opilství a výtržnictví
- neoprávněné užívání motorového vozidla
- rozkrádání, vandalismus
- toxikomanie
- prostituce
- gamblerství

Dětská kriminalita (též dětská delikvence, predelikvence, prekriminalita) se týká věkové kategorie dětí do 15 let. Typickým znakem dětské delikvence je skupinovitost, malá připravenost i promyšlenost. Jde o činy páchané převážně spontánně, méně často jde o plánované a předem připravené akce. Nežádoucí aktivity těchto jedinců (skupin) jsou směřovány převážně proti majetku, jde i o nežádoucí jednání ve spojení s drogovou závislostí, méně často se pak setkáváme s násilnými činy.

Jako **terorismus** jsou chápány akty takřka vždy násilné, nepředvídatelné, obvykle zaměřené na civilisty, vedoucí k vytvoření atmosféry strachu za účelem dosažení politických cílů. Teroristické metody používají skupiny ultrapravicové, ultralevicové, náboženské, národnostně vymezené či revolucionářské. V případě, že jsou k páchaní terorismu používány armáda, policie či další státní složky, hovoříme o „státním terorismu“. Nestátní teroristické skupiny mají obvykle malý počet členů, omezené zdroje a do povědomí veřejnosti se snaží dostat především neočekávanými násilnými útoky prováděnými taktikou „udeř a uteč“. Skrze publicitu spojenou s násilnými útoky se teroristé následně snaží veřejnost ovlivňovat ve svůj prospěch. Mezi teroristické metody patří:

- bombové výhrůžky
- bombové útoky
- únosy osob a dopravních prostředků
- držení rukojmí
- vraždy
- kybernetické útoky
- použití chemických, biologických a teoreticky i atomových zbraní.

Definice terorismu a opatření vedoucí k ochraně proti terorismu se výrazně změnila po 11. září 2001, kdy došlo snad k nejhoršímu teroristickému útoku v dějinách lidstva - útoku unesenými letadly na dvě výškové budovy obchodního centra v New Yorku. Od té doby se také výrazně zpřísnila bezpečnostní opatření v letecké dopravě.

Zatímco v současném světě stoupá nebezpečí terorismu, hrozba **válečného konfliktu** se v posledních dvaceti letech dost zmírnila. Válečný konflikt, a to i za použití zbraní hromadného ničení (zejména jaderných zbraní) hrozil zejména v období tzv. Studené války, tedy v 60. - 80. letech 20. století. Dvě tehdejší celosvětové mocnosti Sovětský svaz a USA vedly obrovský závod ve zbrojení a vzájemně se předháněly, kdo dosáhne prvenství v množství a kvalitě ZHN. Jaderných zbraní přitom bylo vyrobeno tolik, že by byly schopny během několika minut zcela zničit planetu Zemi. Nebezpečí rozpoutání celosvětové jaderné války v té době hrozilo i v důsledku selhání techniky. S pádem komunistického režimu v Evropě počátkem 90. let 20. století toto nebezpečí bylo hodně zmírněno. I v současném světě ale ohniska válečného konfliktu, a to i konfliktu s použitím jaderných zbraní, stále hrozí. K jaderným zbraním se v současné době dostaly další, dříve méně významné státy - např. Severní Korea, Irán, menší nebezpečí ale skrývá i Kuba, Čína, Indie, apod.

Obsah

 1. Kriminalita, terorismus, války

2